

Слово про життя, любов, війну і працю

Ветеран-залізничник Микола Крутильов відзначив 90-річний ювілей

Минулої суботи, 17 березня, ветеран залізничного транспорту, колишній машиніст локомотивного депо Тернопіль Микола Аврамович Крутильов святкував 90 років від дня народження. Того святкового дня ювіляр приймав вітання не лише від рідних, але й від колег – начальника моторвагонного депо Тернопіль Олександра Михальчука, голови ветеранської організації депо Антона Вацика та першого учня Миколи Черненка, який працював у бригаді свого наставника кочегаром.

Микола Аврамович залюбки розповідає гостям про своє життя, у якому, окрім нелегкої праці під час війни, особливе місце займала й любов, що перемогла воєнні лихоліття і продовжувала жити багато років...

Є в Білорусі мальовниче село Кірово, розташоване довкола великого озера. Тут 17 березня 1922 року і народився Микола Аврамович Крутильов. Підростав, купався, ловив рибу, випасав корів, учився і не знав, що доля приготувала йому, як і мільйонам людей його покоління, важке, повне драматичних, небезпечних подій життя.

У рідному селі хлопець закінчив 7 класів, і батько відвіз його в містечко Жлобін, у залізничне училище на ФЗН (фабрично-заводське навчання). Після завершення навчання Миколу Крутильова скерували на роботу помічником машиніста паровоза у жлобінське паровозне депо Білоруської залізниці. Тільки-но освоївся на роботі, як викликали у відділ кадрів і запропонувати молодому спеціалісту Крутильову попрацювати на Західній Україні. Був це 1940 рік. Страшнувало було Миколі у свої 18 років залишати рідну землю і їхати в чужі невідомі краї, та почуття обов'язку не дозволило відмовитися. Три місяці тривали перевірки, і врешті відповідні органи дали згоду на його від'їзд. Батьки, дізнавшись про рішення сина, дуже переживали, навіть не хотіли відпускати, але дітиса було нікуди: робота є робота. Попрощавшись з батьками, Микола вирушив до Львова. В управлінні Львівської залізниці молодого спеціаліста скерували в паровозне депо Самбір. Місто хлопцеві сподобалося, особливо люди були тут хороші. І розпочалася робота помічника машиніста на пасажирському паровозі С^у – водив поїзди до Стрия і до Львова. Але недовго довелося так їздити.

– Розпочалася війна. Несподівано, в

одну з червневих ночей 1941 року, – згадує ті часи Микола Аврамович. – Багато спогадів маю про ті воєнні часи, коли водили потяги, ризикуючи життям. Про деякі моменти того воєнного періоду розповім. Наш паровоз під'їхав під пасажирський потяг, який треба було вести до Львова, а другій годині ночі, якраз у цей момент з'явилися німецькі літаки. На станцію Самбір упали перші авіаційні бомби. На щастя, ми встигли від'їхати і через один перегін побачили аеродром, на якому вже палали літаки... Коли ж під'їжджали до Львова, і тут побачили заграву, зрозуміли, що і Львів бомблять. Доїхавши до Львова, відчепили паровоз від пасажирського поїзда, перегнали і підчепили його до вантажного поїзда із зенітними гарматами та іншою військовою технікою, заправились вугіллям та водою і вирушили назад до Самбора. Відпочивали разом з іншими бригадами в робочих умовах, спали безпосередньо під вагоном. О третій ночі взяли вантажний поїзд на Тернопіль, маршрут пролягав через Стрий і Ходорів. Доїхавши до станції Березовиця, за 9 км від Тернополя, побачили, що фашисти уже бомблять і Тернопіль. Тож змушені були заїхати з іншого боку паровозом, щоб відправитися через Копичинці та Терембовлю на Гусятин, а далі – на Гричани. Перед станцією Гричани нас наздогнали два "мерсерсміти", у третій вагон влучила бомба, а попереду була зруйнована залізнична колія... Добу спеціальна бригада колійників ремонтувала колію, розчищаючи її від розбитих вагонів. Врешті благополучно доставили потяг на Харків і далі – на Сталінград. У Сталінграді розмістилися у вантажному вагоні, а через кілька днів нас відправили на Москву. У Москві нас зібрали в будинку залізничників Міністерства шляхів сполучення для реєстрації. Нашу бригаду скерували у

паровозне депо Леніно Ленінської залізниці, звідти – на Казань, далі – на Свердловськ, Барнаул, Омськ, у паровозне депо "Защита" Східно-Казахстанської залізниці, щоб там відремонтувати наш паровоз. Після ремонту ми вирушили на Північну залізницю у паровозне депо Ярославль, де отримали новий паровоз СО, який працював на деревному паливі.

Упродовж трьох років машиніст Микола Крутильов працював на Північній залізниці, водив потяги до Александрова і Москви.

– Робота тоді була пекельна – на 175 кілометрів потрібно було вручну накидати в топку в середньому 175 кубів дров (це були метрові відрізки, називали їх "чурками"). Дошкуляли і 45-градусний холод, і голод, на фронт ішли ешелони з продуктами, а люди, які трудилися в тилу на підприємствах, голодували. До паровоза причепили теплушку, у якій відпочивали після дванадцятигодинної праці. І так всі три роки працювали дві наші бригади.

Микола Аврамович розповів про те, як познайомився зі своєю дружиною.

– Сталося це у Ярославлі, – розповідає Микола Крутильов. – Тамара тоді працювала на залізничному крані і привабила мене своєю вродою. Зустрічалися ми недовго. Якось я повернувся з рейсу, заїхав на паливний склад, а Тамари там нема. Мені сказали, що поки я був у рейсі, її скерували на Захід, це вже був 1944 рік. Не знав, що робити, де шукати свою кохану. З міністерства надійшов наказ – усіх залізничників відправити на колишні місця роботи, і я змушений був повернутися на Львівську залізницю. Служба скерувала мене у паровозне депо Коломия. Доводилося часто їздити у відрядження в інші депо. Якось я поїхав у паровозне депо Тернопіль. І там, у Тернополі, на паливному складі зустрівся з моєю долею, Тамарою. Вирішив, що більше її не втрачу, і перейшов працювати у паровозне депо Тернопіль.

У любові та злагоді подружжя Крутильових прожило 60 років, виховали трійко дітей. На долю Миколи Крутильова випала важка ноша – поховав кохану дружину та сина. Зараз живе з донькою Лідією.

Микола Крутильов працював у паровоз-

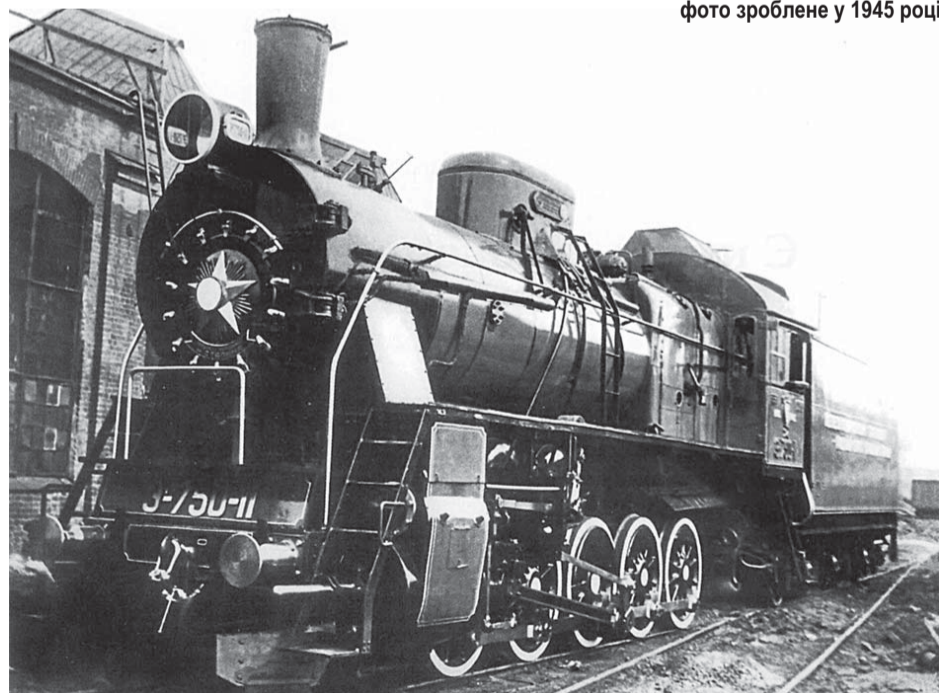

ному (локомотивному) депо Тернопіль із 1945 по 1977 роки помічником машиніста, машиністом, старшим машиністом паровоза і тепловоза. Один із перших у депо підхопив почин машиніста Кривоноса з водіння важковагових поїздів і зі своїм комплексом (три паровозні бригади по три працівники у кожній – машиніст, помічник машиніста і кочегар) удвічі збільшив міжремонтний пробіг паровоза. Микола Аврамович нагороджений за доблесну працю у роки Великої Вітчизняної війни медаллю "Захиснику Вітчизни", у його трудовій книжці – понад 40 заохочень.

Після виходу на заслужений відпочинок упродовж чотирьох років Микола Крутильов працював машиністом екіпіровки, а з 1980-го по 1985-й роки – слюсарем у рефрижераторному депо Тернопіль. Упродовж п'яти років пенсіонер Крутильов не побажав бути вдома, а влаштувався на роботу сторожем.

Нині Микола Аврамович, незважаючи на поважний вік, почувається непогано і добре пам'ятає роки своєї праці у паровозному депо. Йому не байдуже, як працюється молодим у нинішньому депо Тернопіль. Микола Аврамович приходить на посвячення у машиністи, започатковане в локомотивному депо Тернопіль багато років тому, бо має що розповісти молодому поколінню зі свого нелегкого трудового життя.

Антон ВАЦИК,
голова ветеранської організації моторвагонного депо Тернопіль
На фото (зліва направо): перший учень Миколи Крутильова Микола Черненко, ювіляр Микола Аврамович Крутильов, голова ветеранської організації моторвагонного депо Тернопіль Антон Вацик, начальник моторвагонного депо Тернопіль Олександр Михальчук; (вгорі праворуч) Микола Крутильов, фото зроблене у 1945 році

ЗАСНОВНИКИ:
управління Львівської залізниці та дорпрофсоз
Рєсєтраційне свідєцтво
КВ № 1252.
Рєдактор
Ігор ПАРАЦАК
тєл. 226-32-97
факс. 226-41-83
Заступник рєдактора
Андрій ВЄЗДЄНКО.....226-26-10

Відповідальний секретар
Галина КВАС.....226-25-67
Корєспєндєнти:
Орися ТЄСЛЄК.....226-32-03
Ольга ПАДКЄВСЬКА.....226-01-65
Дмитро ПЄЛЄХ.....226-36-23
Олександр ГЄРШУНЄНКО.....226-37-83
Оксана ПОДЄЛЬСЬКА.....226-39-34
Бєгдан ЮРЄЧКО.....226-59-27
Корєктор Андрій КОСЮРА.....226-37-80
Бухгалтер Тєтяна АНДРУШКО.....226-46-80

Львівський
Залізничник

Адреса рєдакції: 79000
м. Львів, вул. Гєгєля, 1.
E-mail: lz@railway.lviv.ua
ГС ДТГО "Львівська залізниця"
Р/р 260000092670
Код ЄДРПОУ 20851444 МФО 325956
ЛФ АБ "Єкспрес-Банк"

Індєкс газєти 30223.
Виходить щєп'ятниці.
Тираж 38 678.
Замовлєння 443.
Вєрєстано у комп'ютерному центрі рєдакції газєти "Львівський залізничник".
Комп'ютерна вєрєстка
Антєна БЄГЛЯРЄВА ..... 226-38-15.
Склад рєдакційної колєгії:
Ігор Парєцєк, Андрій Вєздєнко, Орися Тєслєк, Галина Квєс, Олександр Гєршунєнко.

Тєчка зору авторів мєжє нє збїгатисє з позицією рєдакції.
Пєрєдрук тєкстових чи вїзуальних мєтєриєлїв газєти мєжливий лїше з письмового дозволу рєдакції. Рєдакція залишає за собою право скорєчувати і рєдагувати надїсланї мєтєриєли. Рєдакція та листи авторам нє повертаютьсє. При цитуванні посилєння на газєту "Львівський залізничник" обов'язковє.
Газєту вїддруковано у "Вїдавничєму Дємї "Висєкий Замєк".